

**KARADAĞ, Haluk (2018). Uluslararası İlişkilerde Yeni Bir Boyut
Kamu Diplomasisi, Ankara: Nobel Yayınevi, 284 s.,
ISBN: 978-605-320-458-9**

Ahmet Nafiz ÜNALMIŞ*

Kamu diplomasisi günümüz dünyasında değişerek gelişen ve uluslararası ilişkilerde kapladığı alan her geçen gün büyüyen bir faaliyet alanı olarak belirmektedir. Özellikle 1980'lerin sonunda Joseph Nye'in ortaya attığı yumuşak güç kavramının da etkisiyle, kamu diplomasisi devletler açısından daha önemli hale gelmiştir. Hüseyin Karadağ'ın kaleme aldığı "Uluslararası İlişkilerde Yeni Bir Boyut Kamu Diplomasisi" isimli kitapta kamu diplomasisinin meydana çıkışına, tarihte yaşanmış olaylar üzerindeki etkisine, Türkiye'de hangi kurumlar üzerinden yürütüldüğüne ve bu kavrama etki eden unsurlara, yönelik yapılmış tafsilatlı bir çalışmadır. Çalışmanın dikkat çekici özelliği konunun teorik bakımdan ve kavramsal açıdan detaylı bir şekilde incelenmesinin yanı sıra Türkiye başta olmak üzere tarihte yaşanan olaylar üzerinden diğer ülkelerdeki uygulama şekillerine yer verilmiş olmasıdır. Bu yönüyle Karadağ'ın yaptığı çalışma literatüre önemli bir katkı sağlamıştır.

Beş bölümden meydana gelen kitabın ilk bölümü kamu diplomasisi kavramının tarihini, oluşumunu, uygulama basamaklarını ve kamu diplomasisiyle ilişkilendirilebilecek diğer kavramları anlatmaktadır. Bu bağlamda psikolojik savaş, propaganda, yumuşak güç, kamu diplomasisi gibi birbirleri arasında benzerlik bulunmanın yanı sıra yöntem ve amaç bakımından birbirinden ayrılan, ancak çoğu kez karıştırılan bu kavramların "Diğer İlgili Kavramlar" alt başlığında incelenmesi kamu diplomasisiyle ilgili yaşanan kavram karmaşasına da açıklık getirmiştir.

Kamu diplomasisi tekniğinin anlatıldığı ikinci bölümde realizm ve idealizm bağlamında kamu diplomasisinin uluslararası ilişkiler teorilerindeki yeri anlatılmış ve kamu diplomasisi ile realizm arasında güce bakış açısından benzerlik bulunduğu tespiti yapılmıştır. Kamu diplomasisinin aşamalarını kısa, orta ve uzun dönemlere ayıran Karadağ, bu süreçlerin edilgen ülke üzerinde bir sonraki süreç için uygun alt yapıyı

Kitap Değerlendirme

Makale Gönderim Tarihi: 15.05.2019; Yayıma Kabul Tarihi: 01.06.2019

* Dr., Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler, YTSAM, ANKARA, ORCID: 0000-0001-5043-6396,

E-posta: nafizunalmis@gmail.com

hazırladığını vurgulamıştır. Bu bölümde ayrıca kamu diplomasisi araçları eğitim, kültür, ekonomi, teknoloji başlıkları altında incelenerek ülkeler düzeyinde örneklerle anlatılmıştır. Bu sayede okuyucunun, farklı ülkelerin uluslararası alandaki faaliyetlerini kamu diplomasisi bağlamında yorumlayabilmesine imkân sağlanmıştır.

Kamu diplomasisinin temel amacı etken ülkenin çıkarına yönelik edilgen ülkede dış politikayı yürütenlerin karar vermesini sağlamaktır. Bu görüşten hareketle Karadağ, üçüncü bölümde kamu diplomasisinin karar alıcıları etkilemek suretiyle hedeflerine nasıl ulaşacağını göstermeye çalışmıştır. Bu bağlamda Dışişleri Bakanlığı, lobiler, şirketler, uluslararası örgütler gibi kamu diplomasisi alanında etken ülke menfaatine faaliyette bulunabilecek yapıların karar alma süreçlerinde ortaya çıkarabileceği sonuçlar tarihsel örnekler eşliğinde anlatılmıştır.

Tarihte yaşamış birçok olayın içerisinde kamu diplomasisinin rolünün anlatıldığı dördüncü bölümde teoriden pratiğe kamu diplomasisinin nasıl aks ettiğini gözler önüne serilmiştir. Kamu diplomasisinin siyasi alanda karar alıcılara yönelik kamuoylarını kullanarak oluşturduğu etki bu bölümde somutlaştırılmıştır. Karadağ'ın çalışmasını kamu diplomasisine dair yapılmış diğer çalışmalardan farklı kılan en önemli içerik dördüncü bölümde yer almaktadır. Karadağ, bu bölümde tarihte yaşanmış olaylarda kamu diplomasisinin rolünü detaylı bir biçimde incelemiştir. İngiltere'nin ABD'yi Birinci Dünya Savaşı'na sokma çabaları, Marshall yardımları, füze krizleri, Soğuk Savaş'ın sona ermesi, Doğu ve Batı Almanya'nın birleşmesi bu bölümün en dikkat çekici başlıkları arasında yer almaktadır. Geçtiğimiz yüzyılın olaylarının tarihsel sıraya bağlı kalınarak kamu diplomasisi perspektifinden ele alınması okuyucunun uluslararası ilişkilerin günümüze hangi dengelere bağlı geldiğini anlamasını sağlamaktadır. Aynı inceleme şekli tarihte Türkiye'nin yaşamış olduğu olaylar değerlendirilirken de yapılmıştır. Osmanlı'nın istimalet politikasında, 1853-1856 Kırım Savaşı'nda ve Kurtuluş Savaşı sırasında Müslüman dünyaya yönelik yürütülen kamu diplomasisi başarılı örnekler arasında gösterilirken; Kıbrıs Barış Harekâtı sonrasında Türkiye'nin uluslararası alanda kendini yeterince anlatamaması başarısız örnekler arasında gösterilmiştir. Türkiye tarihinde başarılı ve başarısız örneklerin bir arada verilmesi kamu diplomasisinin hedeflenen sonuca tesirini göstermesi bakımından yerinde bir anlatım olmuştur. Öte yandan bu bölümde Türkiye'deki kamu diplomasisi uygulamalarına tarihsel sıra içerisinde yer verilmesi ve kitabın genel anlatımında kavramsal düzeyden uygulama sahasına aşamalı bir şekilde geçilmesi alanında uzman olamayan bir okuyucu nezdinde bile konuyu muhakeme edilebilir kılmıştır.

Türkiye'deki kamu diplomasisinin kamu kuruluşları nezdinde nasıl işlediğinin anlatıldığı beşinci bölümde her kuruluşun organizasyon şeması verilerek kurum içi işleyişi ve kamu diplomasisine yaptığı katkı anlatılmıştır. Bu bölümün sonunda ek olarak verilen belgelerle kitap içerisindeki iddiaların ve anlatımın desteklenmesi çalışmanın akademik bir sorumlukla yapıldığını gösterir niteliktedir. Karadağ'ın yapmış olduğu bu çalışma kitabının sonuç bölümünde de belirtildiği gibi kamu diplomasisi kavramını ayrıntılı bir biçimde açıklığa kavuşturmuş ve kamu diplomasisinin karar vericiler ve devlet politikaları üzerindeki etkisini ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda kamu diplomasisi alanında yapılmış birçok çalışma olmasına karşın Karadağ'ın çalışması önemli bir boşluğu doldurmuştur. Kitaba yönelik yapılabilecek tenkit ise kamu diplomasisi uygulamalarına tarihsel bakışta konunun fazla detaylı anlatılması sonucu ana konudan uzaklaşma riskinin ortaya çıkmasıdır. Bu bölümün içerik bakımından ayrı bir kitap yazmayı gerektirecek kadar geniş olması muhtemelen Karadağ'ın bu bölümü kısaltmasını zorlaştırmıştır.

